

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

โครงการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมซึ่งมีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรที่ศึกษาในที่นี้มีทั้งหมด ๑,๓๐๐ คน ได้แก่ ประชากรที่จัดอยู่ในกลุ่มผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลผาเลือด อ.ท่าปลา จ.อุตรดิตถ์ และผู้นำชุมชน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลผาเลือด อ.ท่าปลา จ.อุตรดิตถ์

เทคนิคและวิธีการสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างที่ไม่อาศัยความน่าจะเป็น โดยการสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยเจาะจงไปที่กลุ่มผู้สูงอายุ ผู้นำและผู้บริหารในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ ในพื้นที่

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยมี ๒ ประเภทคือ

1. ข้อมูลที่ได้จากเอกสาร คือข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ (RECAP/TCNAP) แผนการดำเนินงานและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุของหน่วยงานในพื้นที่ อาทิ รายงานการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลผาเลือด รายงานกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุ/โรงเรียนผู้สูงอายุ รวมทั้งเอกสารและสื่ออื่นๆที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลผาเลือด อ.ท่าปลา จ.อุตรดิตถ์

2. ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยการดำเนินการใช้เครื่องมือการวิจัยเชิงคุณภาพในการแสวงหาข้อมูล อาทิ ข้อมูลการดำเนินกิจกรรมและความสำเร็จที่เกิดจากกิจกรรมของโรงเรียนผู้สูงอายุ กิจกรรมที่ดำเนินการในนามชมรมผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลผาเลือด อ.ท่าปลา จ.อุตรดิตถ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในโครงการวิจัยนี้ได้แก่

1. แบบสัมภาษณ์ โดยกำหนดเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างที่กำหนดประเด็นและข้อคำถามที่ต้องการและตอบโต้ภัย วัตถุประสงค์และคำถามในการวิจัย รวมทั้งการเปิดข้อคำถามที่เกิดขึ้นในระหว่างการสัมภาษณ์เพื่อขยายผลของเนื้อหาและผลการศึกษาให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมมากขึ้น โดยการสัมภาษณ์ใช้ทั้งการสัมภาษณ์ด้วยการนัดหมายก่อนล่วงหน้ากับการสัมภาษณ์เฉพาะหน้าเมื่อเกิดประเด็นที่น่าสนใจ

2. เวทีระดมความคิดเห็น/การประชุมกลุ่มย่อย ใช้ในการดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อมูลข้อสรุป ข้อเสนอแนะที่เป็นความเห็นร่วมกันของกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่โดยกำหนดประเด็นและจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนในการจัดเวทีและการประชุมกลุ่มย่อยในแต่ละครั้ง

แผนการ ดำเนินการ/ กิจกรรม	ปี ๒๕๖๐					ปี ๒๕๖๑						
	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.
๓. สร้างและ ทดสอบ คุณภาพ เครื่องมือ		↔										
๔. เก็บข้อมูล ภาคสนาม				↔								
๕. วิเคราะห์ และ ประมวลผล					↔					↔		
๖. เขียน รายงานการ วิจัย										↔		
๗. เผยแพร่ งานวิจัยสู่ กลุ่มเป้าหมาย											↔	

จากแผนการดำเนินงานในตารางที่ 3.1 ผู้วิจัยได้กำหนดแผนในการปฏิบัติการวิจัยด้วย
กระบวนการต่าง ซึ่งสามารถแสดงได้ดังตารางที่ 3.2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 3.2 แผนปฏิบัติการวิจัย

กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้ร่วม กระบวนการ	ผู้รับผิดชอบ	ผลที่คาดว่าจะสำเร็จ (ผลผลิต/ผลงาน)
๑. กิจกรรมในการดำเนิน โครงการวิจัย ๑.๑ การจัดเวทีเสวนา จุดมุ่งหมายงานวิจัยและกำหนด	สิงหาคม ๒๕๖๐	ทีมวิจัย, นักพัฒนาชุมชน อบต.ผาเลือด, ชมรมผู้สูงอายุใน	ทีมวิจัยและ นักศึกษา สาขาวิชาการ จัดการ	-โครงการวิจัยเกิดการ รับรู้เชิงประจักษ์ใน พื้นที่เป้าหมาย

กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้ร่วม กระบวนการ	ผู้รับผิดชอบ	ผลที่คาดว่าจะสำเร็จ (ผลผลิต/ผลงาน)
แนวทางการทำงานร่วมกัน รวมทั้งการชี้แจงแผนกิจกรรม ตลอดโครงการ		พื้นที่ และผู้นำ ชุมชนรวมทั้ง ประชาชนในพื้นที่		-ความร่วมมือของคน ในชุมชนและองค์กร ต่างๆในพื้นที่ -โครงการวิจัยมี แผนปฏิบัติที่ชัดเจน
๑.๒ เวทีเสวนาวิเคราะห์ บริบทของผู้สูงอายุ การดำเนิน กิจกรรม ปัญหา อุปสรรคและ การหนุนเสริมของหน่วยงานทั้ง ภายในและภายนอก	กันยายน ๒๕๖๐	ทีมวิจัย, นักพัฒนาชุมชน อบต.ผาเลือด, ชมรมผู้สูงอายุใน พื้นที่ และผู้นำ ชุมชนรวมทั้ง ประชาชนในพื้นที่	ทีมวิจัย	-ได้ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป เกี่ยวกับผู้สูงอายุใน พื้นที่ -ได้ข้อมูลการดำเนิน กิจกรรมของผู้สูงอายุ -ได้ข้อมูลการหนุนเสริม ของหน่วยงานในพื้นที่ เกี่ยวกับการทำ กิจกรรมของผู้สูงอายุ
๑.๓ กิจกรรมการ วิเคราะห์และนำเสนอรูปแบบ แนวทางในการสร้างความ ร่วมมือและการดำเนินการ กำหนดรูปแบบความร่วมมือของ ชุมชนกับกลุ่มผู้สูงอายุในพื้นที่	ธันวาคม ๒๕๖๐	ทีมวิจัย, นักพัฒนาชุมชน อบต.ผาเลือด, หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนใน พื้นที่, ชมรม ผู้สูงอายุในพื้นที่ และผู้นำชุมชน รวมทั้งประชาชน ในพื้นที่	ทีมวิจัย	-รูปแบบการมีส่วนร่วม ขององค์กร/หน่วยงาน ในพื้นที่กับการพัฒนา คุณภาพชีวิตของ ผู้สูงอายุ -กิจกรรมของผู้สูงอายุที่ มีส่วนในการพัฒนา คุณภาพชีวิตโดยการมี ส่วนร่วมของชุมชนและ ท้องถิ่น
๑.๔ การนำเสนอ/สรุป และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อ ดำเนินการจัดทำรายงาน ความก้าวหน้าและรายงานฉบับ สมบูรณ์	มกราคม ๒๕๖๑ และ มิถุนายน ๒๕๖๑	ทีมวิจัยและที่ ปรึกษางานวิจัย	ทีมวิจัย	-ผลการวิเคราะห์ข้อมูล -รายงานความก้าวหน้า -รายงานฉบับสมบูรณ์

กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้ร่วม กระบวนการ	ผู้รับผิดชอบ	ผลที่คาดว่าจะสำเร็จ (ผลผลิต/ผลงาน)
๒. จัดเวทีนำเสนอข้อค้นพบจากกระบวนการวิจัยและผลการวิจัย	มิถุนายน- กรกฎาคม ๒๕๖๑	ทีมวิจัย, นักพัฒนาชุมชน อบต.ผาเลือด, ชมรมผู้สูงอายุใน พื้นที่ และผู้นำ ชุมชนรวมทั้ง ประชาชนในพื้นที่	ทีมวิจัย	ข้อค้นพบได้รับการ ถ่ายทอด/ถ่ายโอน ให้แก่ท้องถิ่นและผู้มี ส่วนเกี่ยวข้อง
๓. จัดเวทีจัดการความรู้ร่วมกับชุมชน หน่วยงานเจ้าของเรื่อง และภาคีสันับสนุน				
๔. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายใน ประเด็นการพัฒนานโยบาย สาธารณะ เช่น ประเด็น สิ่งแวดล้อม เกษตรกรรมยั่งยืน การดูแลสุขภาพ และแนวทาง การขับเคลื่อนแต่ละประเด็น	พฤศจิกายน ๒๕๖๐ และ มีนาคม - พฤษภาคม ๒๕๖๑	ทีมวิจัย, นักพัฒนาชุมชน อบต.ผาเลือด, ชมรมผู้สูงอายุใน พื้นที่	ทีมวิจัย	องค์ความรู้และ บทเรียนจากการ ดำเนินโครงการวิจัย ได้รับการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ร่วมกัน
๕. การเผยแพร่แนวคิดและ นวัตกรรมที่ได้จากการงานวิจัย	กรกฎาคม ๒๕๖๐	ทีมวิจัย	ทีมวิจัย	-ชุดข้อมูลองค์ความรู้ และนวัตกรรม -การเผยแพร่ชุดความรู้ และนวัตกรรมผ่านช่อง ทางการสื่อสาร
๖. เข้าร่วมเวทีที่ทีมบริหารโครงการกำหนดขึ้น เช่น เวทีระดมสมองจากผู้เชี่ยวชาญเชิงประเด็น เพื่อทบทวนข้อเสนอ เชิงนโยบายสาธารณะระดับ อปท. ระดับเครือข่าย และระดับจังหวัด เวทีนำเสนอ เวทีนโยบายสาธารณะร่วมกับภาคี สนับสนุนและหน่วยงานของรัฐ เวทีนำเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายสาธารณะ เช่น สมัชชาสุขภาพจังหวัด สภาเกษตรกร เป็นต้น				
๗. เข้าร่วมนำเสนอผลการวิจัย ในการประชุมวิชาการ เช่น การ ประชุมวิชาการลำปางวิจัย ประชุมวิชาการระดับชาติหรือนานาชาติ ราชภัฏวิจัยเวทีที่จัด โดยเครือข่ายร่วมสร้างชุมชน ท้องถิ่นน่าอยู่ เป็นต้น	กรกฎาคม ๒๕๖๑	ทีมวิจัยและ นักวิชาการจาก อบต.ผาเลือด	หัวหน้าโครงการ ย่อย และ ทีมวิจัย	บทความวิจัยที่ได้รับ การเผยแพร่อย่างน้อย ๑ บทความ

